

V Bruseli 9. apríla 2019
(OR. en)

8361/19

CULT 67
RELEX 365
EDUC 197
DEVGEN 78
PESC 16

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Č. predch. dok.:	7749/19
Predmet:	Závery Rady o strategickom prístupe EÚ k medzinárodným kultúrnym vzťahom a rámci pre činnosť

Delegáciám v prílohe zasielame závery o strategickom prístupe EÚ k medzinárodným kultúrnym vzťahom a rámci pre činnosť, ktoré prijala Rada (zahraničné veci) na zasadnutí 8. apríla 2019.

**Závery Rady o strategickom prístupe EÚ k medzinárodným kultúrnym vzťahom a rámci pre
činnosť**

Rada Európskej únie,

VYCHÁDZAJÚC Z:

1. Dohovoru UNESCO o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov z roku 2005¹;
2. záverov Rady z 23. mája 2017 o strategickom prístupe EÚ k medzinárodným kultúrnym vzťahom²;
3. nového Európskeho konsenzu o rozvoji: „Náš svet, naša dôstojnosť, naša budúcnosť“ zo 7. júna 2017³;
4. záverov Rady z 23. mája 2018 o potrebe postaviť kultúrne dedičstvo do popredia v rámci všetkých politík EÚ⁴;
5. záverov Rady z 27. novembra 2018 o pracovnom pláne pre kultúru na roky 2019 – 2022⁵;

VÍTAJÚC

6. spoločné oznámenie Európskej komisie a vysokej predstaviteľky s názvom „Stratégia EÚ pre medzinárodné kultúrne vzťahy“ z roku 2016;

¹ <https://en.unesco.org/creativity/convention>

² Ú. v. EÚ C 189, 15.6.2017, s. 38.

³ Ú. v. EÚ C 210, 30.6.2017, s. 1.

⁴ Ú. v. EÚ C 196, 8.6.2018, s. 20.

⁵ Ú. v. EÚ C 460, 21.12.2018, s. 12.

7. oznámenie Komisie s názvom „Nová európska stratégia pre kultúru“ z roku 2018;

BERÚC NA VEDOMIE

1. Správu o súčasnom stave partnerstva medzi zoskupeniami národných kultúrnych inštitútov EÚ (EUNIC) a delegáciami EÚ z júla 2018 a jej odporúčania⁶;
2. spustenie projektu „Európske kultúrne domy“ zameraného na testovanie a vykonávanie inovatívnych modelov spolupráce medzi európskymi subjektmi a miestnymi zainteresovanými stranami v krajinách mimo EÚ⁷;

UZNÁVAJÚC, ŽE

1. zahraničná politika Európskej únie je založená na rozvoji vzájomnej politickej solidarity medzi členskými štátmi, identifikovaní otázok všeobecného záujmu a dosahovaní stále vyššieho stupňa zbližovania činností členských štátov;
2. činnosť Únie v oblasti kultúry je založená na právomoci EÚ vykonávať činnosti s cieľom podporiť, koordinovať alebo dopĺňať činnosti členských štátov;
3. kultúrna rozmanitosť a medzikultúrny dialóg sú neoddeliteľnou súčasťou hodnôt Európskej únie a hrajú dôležitú úlohu pri presadzovaní ľudských práv, umeleckej slobody, rešpektu a tolerancie voči druhým, vzájomného porozumenia, predchádzania konfliktom, zmierovania a boja proti extrémizmu a prispievajú k demokratizácii, dobrej správe vecí verejných a pokojnejším spoločnostiam;
4. kultúra, ktorá je predovšetkým hodnotou samou osebe, má pozitívne sociálno-ekonomické účinky, zlepšuje kvalitu života a jej pozitívna úloha v oblasti vonkajších vzťahov si získala zvýšené uznanie;

⁶ <https://www.eunicglobal.eu/news/report-on-the-current-state-of-the-partnership-between-eunic-clusters-and-eu-delegations>

⁷ <https://www.eunicglobal.eu/european-houses-of-culture>

S CIEĽOM

1. posilniť účinnosť a dosah zahraničnej politiky EÚ začlenením medzinárodných kultúrnych vzťahov do škály jej nástrojov zahraničnej politiky, najmä v dlhodobom horizonte;
2. zlepšiť súdržnosť pozícií a opatrení EÚ na multilaterálnej úrovni s cieľom zvýšiť účinnosť EÚ ako súdržnej sily v oblasti medzinárodných vzťahov, a to aj odstránením prekážok, ktoré bránia všetkým príslušným zainteresovaným stranám účinne konať;
3. podporovať vzájomné učenie, medzikultúrne porozumenie a dôveru medzi EÚ a jej partnermi v oblasti vonkajších vzťahov a zároveň posilňovať postavenie miestnych kultúrnych odvetví ako hnacej sily pre inkluzívny a udržateľný rozvoj, sociálny a kultúrny pokrok a podporovať kultúrnu rozmanitosť, inovácie a hospodársku odolnosť;
4. vzájomne posilňovať vonkajšie rozmery kultúrnych politík, programov a projektov, ako aj kultúrneho a tvorivého rozmeru medzinárodných vzťahov EÚ a jej členských štátov posilňovaním medzisektorovej spolupráce medzi inštitúciami Únie a členskými štátmi a v rámci nich;
5. hľadať súčinnosť a komplementárnosť medzi činnosťami, ktoré EÚ a jej členské štáty vykonávajú v tretích krajinách, vrátane ich diplomatických a konzulárnych zastúpení a siete EUNIC;

S NÁLEŽITÝM OHĽADOM NA

1. príslušné oblasti právomoci členských štátov, Komisie a ESVČ, ako aj zásady subsidiarity a komplementárnosti;

REŠPEKTUJÚC

1. kultúrnu rozmanitosť, umeleckú slobodu a nezávislosť odvetvia kultúry;

UZNÁVAJÚC POTREBU

1. prierezového prístupu ku kultúre, ktorá zahŕňa kultúrny a kreatívny priemysel, umenie, vedu, vzdelávanie, cestovný ruch a kultúrne dedičstvo atď.;
2. pokračovania v boji proti nedovolenému obchodovaniu s kultúrnymi objektmi;
3. inkluzívnosti: zapojenie členských štátov v tretích krajinách by sa malo podporovať a uľahčovať, a to aj v prípadoch, keď nemajú diplomatické a konzulárne zastúpenia;
4. nového ducha dialógu, vzájomného porozumenia a učenia sa, ktorý zahŕňa spoluprácu s miestnymi zainteresovanými stranami a občianskou spoločnosťou na všetkých úrovniach (plánovanie, projektovanie, vykonávanie) a za rovnakých podmienok, s cieľom dosiahnuť prístup zdola nahor a medzil'udský prístup, posilnenie právomocí na miestnej úrovni, účasť a spoločnú tvorbu;
5. decentralizovaného prístupu, ktorý si vyžaduje politiky a projekty prispôsobené miestnym podmienkam, potrebám a ambíciám;
6. vysvetľovania a zvyšovania informovanosti, a to aj pokiaľ ide o úlohy a vzájomné očakávania inštitúcií EÚ a členských štátov spolu s ich diplomatickými a konzulárnymi zastúpeniami, kultúrnymi inštitútmi a sieťami, ako napríklad EUNIC, ako aj ďalšími zainteresovanými stranami;
7. flexibility pri navrhovaní finančných a administratívnych nástrojov s cieľom podporiť aj malé a stredné projekty a zosúladiť miestne kapacity;

PRETO ZAVÁDZA NASLEDUJÚCI RÁMEC PRE ČINNOSŤ, PRIČOM VYZÝVA ČLENSKÉ ŠTÁTY, ABY:

1. vo vhodných prípadoch zlepšili spoluprácu medzi príslušnými ministerstvami, najmä ministerstvami kultúry a zahraničných vecí;

2. podľa potreby ďalej rozvíjali existujúce siete na rozvoj znalostí a kompetencií a podporovali kontakty medzi akademickou obcou a pracovníkmi v oblasti medzinárodných kultúrnych vzťahov;
3. počas vykonávania predsedníctva Rady EÚ využívali na analýzu a pomoc pri vykonávaní tohto strategického prístupu okrem zasadnutí Rady a jej príslušných geografických a tematických prípravných orgánov, ktoré sú naďalej hlavným orgánom, pokiaľ ide o politické usmernenia a prípravu a prijímanie rozhodnutí, aj neformálne stretnutia vyšších úradníkov na ministerstvách kultúry a vyšších úradníkov pre kultúru na ministerstvách zahraničných vecí;
4. intenzívnejšie sa zúčastňovali na príprave, vykonávaní, monitorovaní a hodnotení spoločných miestnych stratégií a projektov v oblasti kultúry v tretích krajinách. K splneniu tohto cieľa by mohli prispieť aj národné kultúrne inštitúty EÚ (EUNIC) a spolupráca medzi diplomatickými a konzulárnymi zastúpeniami;

VYZÝVA KOMISIU A VYSOKÉHO PREDSTAVITEĽA ÚNIE PRE ZAHRANIČNÉ VECI A BEZPEČNOSTNÚ POLITIKU, ABY:

1. zakotvili zásady a ciele tohto strategického prístupu a posilnili spoluprácu s príslušnými orgánmi Rady pri navrhovaní a vykonávaní existujúcich a budúcich tematických a geografických rámcov, napríklad v kontexte procesu rozširovania, rozvoja a krajín ESP alebo strategických partnerov;
2. zabezpečili primerané odborné znalosti v oblasti kultúrnych vzťahov;
3. určili tzv. kontaktné miesta pre kultúru a zabezpečili primerané kapacity v oblasti kultúry na delegáciách EÚ;
4. zriadili webové miesto jednotného kontaktu, ktoré by poskytovalo informácie o politikách, programoch a činnostiach EÚ, ktoré v oblasti medzinárodných kultúrnych vzťahov realizujú Komisia a ESVČ;

5. zahrnuli vo vhodných prípadoch aspekt medzinárodných kultúrnych vzťahov do pravidelných správ o činnostiach a programoch v oblasti zahraničnej politiky, a to aj v kontexte globálnej stratégie;

VYZÝVA ČLENSKÉ ŠTÁTY, KOMISIU A VYSOKÉHO PREDSTAVITEĽA ÚNIE PRE ZAHRANIČNÉ VECI A BEZPEČNOSTNÚ POLITIKU, ABY V RÁMCI SVOJICH PRÍSLUŠNÝCH OBLASTÍ PÔSOBNOSTI A S NÁLEŽITÝM ZRETEĽOM NA ZÁSADU SUBSIDIARITY A KOMPLEMENTÁRNOSTI:

1. posilnili, najmä pravidelným zapojením Rady a jej príslušných prípravných orgánov a špecializovaných expertných skupín, koordináciu, synergie a strategické usmernenia týkajúce sa toho, ako najlepšie podporovať medzinárodné kultúrne vzťahy;
2. ďalej posilňovali úlohu kultúry v politikách a programoch v rámci vonkajších vzťahov, a to aj v rámci SZBP;
3. v súlade s cieľmi tohto strategického prístupu podporovali spoluprácu s tretími krajinami a príslušnými medzinárodnými organizáciami, najmä organizáciou UNESCO a Radou Európy;
4. intenzívnejšie sa usilovali o dosiahnutie spoločných pozícií EÚ v rámci multilaterálnych fór a sietí a v prípade potreby vystupovali jednotne v otázkach, ktoré ovplyvňujú medzinárodné kultúrne vzťahy;
5. podporovali snahy o posilnenie úlohy kultúry ako horizontálneho nástroja na dosiahnutie cieľov trvalo udržateľného rozvoja;
6. prostredníctvom vhodných inštitucionálnych a právnych rámcov a podporných opatrení uľahčovali mobilitu umelcov a kultúrnych pracovníkov medzi EÚ a tretími krajinami;
7. rozvíjali partnerstvá s medzinárodnými organizáciami a inštitúciami, ktoré podporujú úlohu kultúry a kultúrneho dedičstva pri nastolení mieru v oblastiach, kde prebieha a prebiehal konflikt;

8. vyvinuli osobitné úsilie na realizáciu spoločných projektov a spoločných činností v tretích krajinách na základe spoločnej strategickej vízie, ktorú na miestnej úrovni vypracovali členské štáty, ich diplomatické a konzulárne zastúpenia, ich kultúrne inštitúty, EUNIC, delegácie EÚ a miestne zainteresované strany; na tento účel by mali vzniknúť primerané rámce a nástroje;
9. lepšie využívali existujúce fóra, mechanizmy, siete a databázy na výmenu informácií a osvedčených postupov, vrátane platformy kultúrnej diplomacie.

Hlavné politické dokumenty

- Haagsky dohovor o ochrane kultúrnych hodnôt v prípade ozbrojeného konfliktu z roku 1954;
- Dohovor UNESCO o opatreniach na zákaz a zamedzenie nedovoleného dovozu, vývozu a prevodu vlastníctva kultúrnych statkov z roku 1970;
- Dohovor UNESCO o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva z roku 1972;
- Dohovor UNESCO na ochranu nehmotného kultúrneho dedičstva z roku 2003;
- Dohovor UNESCO o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov z roku 2005;
- Agenda OSN 2030 pre udržateľný rozvoj z roku 2015;
- dohovory Rady Európy o kultúre, architektonickom dedičstve, archeologickom dedičstve, význame kultúrneho dedičstva pre spoločnosť a o krajine;
- závery Rady z 20. novembra 2008 o presadzovaní kultúrnej rozmanitosti a medzikultúrneho dialógu vo vonkajších vzťahoch Únie a jej členských štátov;
- závery Rady z 24. novembra 2015 o kultúre vo vonkajších vzťahoch EÚ so zameraním na kultúru v rámci rozvojovej spolupráce;
- závery Rady zo 17. októbra 2016 o Globálnej stratégii pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku EÚ